

SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

Nr 5 1977

Ändrade beskattningsregler för personskadeersättningar och för avgångsersättningar till vissa tjänstemän

Av kammarrättsfiskalen Roland Edling och departementsrådet Anders Swartling

I Inledning

I prop 1976/77:50 lade regeringen fram förslag om ändrade beskattningsregler för vissa ersättningar vid personskada. Propositionen byggde i huvudsak på livförsäkringsskattekommitténs delbetänkande (Ds Fi 1975:8) Beskattning av skadestånd i form av engångsbelopp och livränta vid personskada. Vidare föreslog regeringen i prop 1976/77:52 ändring i beskattningsreglerna för avgångsersättningar till vissa tjänstemän. Förslaget var föranlett av framställningar från Tjänstemännens centralorganisation (TCO). Riksdagen behandlade de båda propositionerna i ett sammanhang (SkU 1976/77:19, rskr 1976/77:110). De nya bestämmelserna återfinns i SFS 1977:41—43.

II Beskattning av personskadeersättning

2.1 Bakgrund

Begreppet personskada omfattar inte bara direkta skador på den kroppsliga organismen utan även psykiska chocktillstånd samt fysiska och psykiska sjukdomstillstånd. Man använder också uttrycket "skada" för att beteckna olika följder av en personskada. Skadeföljderna kan omfatta såväl ideell som ekonomisk skada. Som *ideell skada* räknas dels det fysiska och psykiska lidandet under den akuta sjukdomstiden (sveda och värk), dels de besvär av

olika slag som skadan medför för framtiden (lyte och stadigvarande men). Enligt skadeståndslagen (1972:207), SkL, räknas som ideell skada även vissa skadeföljder som delvis har ekonomisk karaktär, t ex extra resekostnader och utgifter för proteser, samt vissa allmänna besvär och olägenheter till följd av personskadan, bl a ökad uttrötning i arbetet och risk för förlust av extrainkomster. *Ekonomisk skada* omfattar sjukvårdskostnader och andra utgifter på grund av personskadan samt förlust av inkomst i förfluten tid och i framtiden.

Det finns i svensk rätt ett omfattande system av regler enligt vilka ersättning utgår för att täcka olika följder av en personskada. Ersättning kan för det första utgå enligt skadeståndsrättsliga regler. Den skadeståndsskyldiges ansvar är då i regel täckt av ansvarsförsäkring. Vidare har den skadelidande oftast ett eget försäkringsskydd. Inom socialförsäkringen kan ersättning utgå enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, och lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, YFL. Den senare lagen ersätts fr o m den 1 juli 1977 av lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, LAF. Ersättning kan slutligen utgå bl a enligt olika individuella eller kollektiva livförsäkringar och sjuk- eller olycksfallsförsäkringar.

Personskadeersättning kan utbetalas i form av engångsbelopp eller som periodiskt utfallande belopp. Begreppet engångsbelopp avser i första hand ett kapitalbelopp som utbetalas vid ett enstaka tillfälle för att täcka en eller flera bestämda skadeföljder, men det omfattar också två eller flera belopp som utgår för samma ändamål under förutsättning att utbetalningarna inte sker med sådan regelbundenhet att det blir fråga om periodisk ersättning. Som periodisk ersättning räknas bl a sjukpenning, pension och livränta.

Med hänsyn till beskattningskonsekvenserna måste man skilja mellan ersättning som redan från början fastställts att utgå som engångsbelopp (direktutbetalat engångsbelopp) och engångsbelopp som utbetalas i stället för en tidigare fastställd livränta.

År 1975 ändrades SkL i väsentliga hänseenden. I förarbetena till den nya lagstiftningen uttalades att det i många fall var önskvärt att skadestånd vid personskada utbetalades i form av engångsbelopp. Man befarade att dåvarande skatteregler skulle motverka valet av denna ersättningsform. I maj 1974 fick därför livförsäkringsskattekommittén, LSK, i uppdrag att se över reglerna om beskattning av engångsbelopp som utgår vid personskada. Under sitt arbete i denna del behandlade LSK även en framställning från Svenska försäkringsbolags riksförbund om ändrade beskattningsregler för personskadelivräntor. LSK redovisade sina förslag i det ovannämnda delbetänkandet.

2.2 Hittills gällande beskattningsregler

Ersättning vid personskada kan således utgå enligt flera olika grunder — skadeståndsrättsliga regler, offentlig eller privat försäkring m m — och avse både ideella och ekonomiska skadeföljder. Såväl ersättningsgrunder som ska-

deföljder har betydelse för beskattningsresultatet. Avgörande för beskattningen är dock ofta den form i vilken ersättningen betalas ut, dvs om den utgår som engångsbelopp eller som periodisk ersättning.

2.2.1 Engångsbelopp

Vad först beträffar *direktutbetalade* engångsbelopp har hittills i huvudsak gällt följande.

Ersättning för ideell skada, dvs sveda och värk, lyte och men, allmänna besvär och olägenheter m m — samt för vårdkostnader, begravningskostnader och liknande utgifter är i regel skattefria.

Engångsbelopp som ersätter förlust av skattepliktig inkomst är däremot i allmänhet skattepliktigt. Uttrycklig bestämmelse om detta har visserligen funnits bara beträffande ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring och annan ansvarsförsäkring. Samma principer har dock tillämpats för flertalet andra engångsersättningar som är avsedda att täcka förlust av skattepliktig inkomst, t ex direktutbetalat skadestånd (prop 1976/77:50 s 29 med hänvisningar). Ibland är dock engångsbelopp som utgår för detta ändamål skattefria. Detta gäller bl a vissa ersättningar enligt AFL och YFL. Vidare är engångsersättning skattefri enligt 19 § KL om den utgår vid sjukdom eller olycksfall på grund av annan försäkring som inte har tagits i samband med tjänst och inte utgör trafik- eller annan ansvarsförsäkring. I praktiken har dessa bestämmelser medfört att engångsbelopp som utgår på grund av sådant överfallsskydd som normalt finns inbyggt i hem- och reseförsäkringar — s k skadeståndsförsäkring — undantagits från beskattning även om beloppet har avsett ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur.

När det gäller engångsbelopp som utgår till efterlevande för att täcka förlorat underhåll blir beskattningsresultatet beroende av om själva underhållet varit skattepliktigt eller inte. Var underhållet skattefritt — vilket vanligen är fallet — skall inte heller engångsbeloppet beskattas. Utgjordes underhållet däremot av t ex skattepliktigt underhållsbidrag till fränskild make blir även engångsbeloppet skattepliktigt såsom avseende förlorad inkomst av skattepliktig natur.

Vad härefter gäller *engångsbelopp som träder i stället för fastställd livränta* blir den skattemässiga behandlingen av engångsbeloppet beroende av vilka regler som gällt för beskattningen av livräntan (avsnitt 2.2.2 nedan). Utbyts livränta som i sin helhet är skattepliktig enligt 32 § 1 mom. KL mot engångsbelopp, blir hela engångsbeloppet likaledes skattepliktigt. Detta gäller även om den utbytta livräntan helt eller delvis utgjort ersättning för ideell skada, vårdkostnader o d. Utbyts annan livränta mot engångsbelopp, är detta däremot skattefritt.

2.2.2 Livränta

Har livränta utgått vid sjukdom eller olycksfall på grund av försäkring som inte tagits i samband med tjänst och inte heller utgör trafikförsäkring eller

annan ansvarsförsäkring eller obligatorisk försäkring enligt YFL, är enligt 32 § 2 mom. KL endast viss del av livräntan skattepliktig. Den skattepliktiga delen bestäms med hänsyn till livräntetagarens ålder och sjunker från 80 % vid högst 35 års ålder till 10 % vid en ålder av minst 87 år. Enligt samma reducerande skala behandlas vissa äldre yrkesskadelivräntor o d samt trafikskadelivräntor som utgår på grund av skadefall som inträffat före utgången av år 1961 (se prop 1976/77:50 s 30 f).

Om livränta utgår på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring och inte omfattas av bestämmelserna i 32 § 2 mom. KL, skall den i sin helhet beskattas som intäkt av tjänst enligt 32 § 1 mom. KL. Under sistnämnda lagrum faller bl a skadeståndslivräntor och livräntor enligt YFL samt livräntor som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarsförsäkring om skadefallet inträffat efter utgången av år 1961.

2.2.3 Ackumulerad inkomst m m

Bestämmelserna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst har hittills omfattat engångsbelopp som utgår vid personskada vare sig beloppet avsett ersättning för inkomstförlust i förfluten tid eller framtida inkomstbortfall.

För periodisk utbetalning av skadestånd kan allmänt avdrag erhållas enligt 46 § 2 mom. KL och punkt 5 av anvisningarna till denna paragraf. För avdragsrätten har det saknat betydelse om skadeståndet avser förlorad inkomst av skattepliktig natur eller annan skadeföljd.

När det gäller att bestämma om skattskyldig har rätt till extra avdrag vid existensminimum, görs en jämförelse mellan hans inkomster och existensminimumbeloppet för honom och hans familj. Vid denna jämförelse skall sådan livränta som enligt 32 § 2 mom. KL beskattas till reducerat belopp inräknas i inkomsten till oreducerat belopp.

De nya beskattningsreglerna

2.3.1 Engångsbelopp

Den nya lagstiftningen innebär ingen inskränkning i skattefriheten för sådana engångsbelopp som avser att täcka ideell skada, vårdkostnader o d.

Beträffande *direktutbetalade engångsbelopp* som utgår på grund av personskada och utgör ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur har i anvisningarna till 19 § KL införts en uttrycklig bestämmelse som anger att sådana belopp är skattepliktiga såvida inte annat följer av övriga bestämmelser i KL. Avsikten med bestämmelsen har inte varit att utvidga området för skatteplikt utan att lagfästa praxis (prop 1976/77:50 s 61). Detta innebär bl a att engångsersättning till efterlevande för förlorat underhåll liksom hittills är skattepliktig endast under förutsättning att underhållet som sådant utgjort skattepliktig inkomst (t ex underhållsbidrag till fränskild make). I ett avseende har dock skatteplikten utvidgats. Enligt en ny föreskrift i 19 § KL skall ersättning, som utgår på grund av s k skadeståndsförsäkring och avser för-

lorad inkomst av skattepliktig natur, i fortsättningen beskattas. Med skadeståndsförsäkring förstås enligt anvisningarna till 19 § KL försäkring, enligt vilken den försäkrade äger utfå ersättning för skadestånd vartill han är berättigad på grund av personskada (överfallsskydd o d).

En väsentlig nyhet är den skattelindring som införts för engångsbelopp som utgör ersättning för framtida inkomstförlust. Bakgrunden till denna skattelindring är den bedömning som man i skilda sammanhang gjort av engångsbeloppens lämplighet som ersättningsform. I förarbetena till 1975 års skadeståndslagstiftning framhölls visserligen att livränta innebar en större garanti för den skadelidandes kontinuerliga försörjning än engångsbelopp men samtidigt underströks att engångsbelopp från andra synpunkter kunde ha åtskilliga fördelar framför en livränta. Sålunda kunde engångsbeloppet vara en lämplig ersättningsform från rehabiliteringssynpunkt. Vidare kunde såväl den skadelidande som den skadeståndsskyldige ha intresse av att ersättningsfrågan klarades av i ett enda sammanhang. Genom att ersättningsfrågan löstes på en gång kunde man bl a förebygga uppkomsten av sk ersättningsneuroser. I prop 1976/77:50 framhöll föredraganden att de synpunkter som anförts till förmån för engångsbelopp i skadeståndsfällen hade giltighet även i fråga om vissa försäkringsersättningar och andra ersättningar vid personskada. Han ansåg att gällande skatteregler på grund av inkomstkattens progressivitet kunde motverka valet av engångsbelopp som ersättningsform och att denna effekt inte kunde undanröjas enbart med hjälp av reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst.

De nya reglerna om skattelindring bygger på LSK:s förslag. De innebär att endast 60 % av ett direktutbetalat engångsbelopp, som utgår till följd av personskada och utgör ersättning för framtida förlust av skattepliktig inkomst, skall beskattas. Som skattefri del får alltså avräknas 40 % av engångsbeloppet. Det skattefria beloppet har dock maximerats till 15 gånger det basbelopp som gäller för januari månad under beskattningsåret. För ett engångsbelopp som blev tillgängligt för lyftning under år 1976 innebär detta att det skattefria beloppet maximalt uppgår till 145 500 kr vilket uppnås vid ett totalbelopp av 363 750 kr (basbelopp i januari 1976 = 9 700 kr). Om en skattskyldig uppbär flera engångsbelopp för samma personskada får de skattefria beloppen sammanlagt uppgå till högst 15 basbelopp. För varje utbetalningsår skall fastställas hur många basbelopp det årets skattefria del uppgår till. Varje skattefri del skall uttryckas i det basbelopp som gällde för januari månad under det beskattningsår då beloppet blev tillgängligt för lyftning.

En redogörelse för reglerna om beskattning av *engångsbelopp som ersätter en fastställd livränta* bör lämpligen anstå till dess de nya principerna för livräntebeskattningen redovisats i följande avsnitt.

2.3.2 Livränta

Som framgått av redogörelsen i avsnitt 2.2.2 har hittills gällt att personskadelivränta som avses i 32 § 1 mom. KL beskattas fullt ut även om den helt

eller delvis avsett ersättning för ideell skada eller för vårdkostnader o d. Det har inte varit ovanligt att skadeståndslivräntor och i praktiken också livräntor enligt YFL, militärsättningslagen m fl författningar utgått för att täcka sådana skadeföljder. Livräntor som fastställs i framtiden kommer dock inte i samma utsträckning att omfatta de här behandlade skadeföljderna. Arbetskadelivräntor enligt LAF kommer att utgöra renodlade ersättningar för inkomstförlust. Vidare har i förarbetena till 1975 års skadeståndslagstiftning utsagts att ersättning för ideell skada och vårdkostnader o d i fortsättningen skall fastställas särskilt och normalt bör utgå som engångsbelopp. När det gäller mer omfattande framtida kostnader vid större skador kan det dock enligt uttalanden i förarbetena ofta vara lämpligt att ersättning utgår som livränta, eventuellt vid sidan av livränta för inkomstförlust.

Man kan alltså räkna med att det i fortsättningen kommer att utgå — förutom en stor mängd äldre livräntor — även ett visst antal nya skadeståndslivräntor som innefattar ersättning för ideell skada, vårdkostnader o d. Det har ansetts att en beskattning av hela livräntebeloppet i dessa fall får mindre önskvärda konsekvenser. För den skadelidande kan beskattningen få till resultat att ersättningen inte räcker till för de kostnader för vilka den är avsedd. Vidare har hittills gällande regler lett till att två engångsbelopp som utgår för exakt samma ändamål kan bli olika behandlade skattemässigt. En direktutbetalad ersättning för ideell skada, vårdkostnader o d är i regel skattefri medan ett engångsbelopp som trätt i stället för en skattepliktig vårdlivränta hittills beskattats fullt ut.

De nya reglerna innebär att sådana personskadelivräntor som avses i 32 § 1 mom. KL i fortsättningen skall beskattas i den mån de utgör ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur men däremot inte i den mån de avser att täcka ideell skada, vårdkostnader och liknande skadeföljder. Avser en livränta att täcka både inkomstförlust och andra skadeföljder måste en uppdelning av livräntan ske efter de olika ändamål för vilka den utgår. Enligt uttalande i propositionen bör vid denna uppdelning de förhållanden som rådde vid skaderegleringstillfället vara avgörande. Vid uppdelningen bör bevisprövningen ske enligt de regler som normalt tillämpas i taxeringsprocessen (prop 1976/77:50 s 55). För uppdelningen av äldre livräntor gäller dock en särskild schablonregel som redovisas nedan i avsnitt 2.3.4.

På skatteutskottets initiativ har i 32 § 1 mom. KL uttryckligen föreskivits att livränta som avser ersättning för förlorat underhåll skall räknas som skattepliktig intäkt av tjänst. Detta gäller oberoende av om det förlorade underhållet som sådant utgjort skattepliktig inkomst eller ej. Innebörden av det sagda är alltså att den nya lagstiftningen inte medfört någon ändring i beskattningen av efterlevandelivräntor.

De nya reglerna omfattar inte livräntor som avses i 32 § 2 mom. KL. I prop 1976/77:50 framhöll föredraganden att dessa livräntor redan åtnjuter skattelindring, eftersom de beskattas enligt en reducerande skala. Med hän-

syn bl a härtill saknades enligt föredraganden anledning att tillåta uppdelning av dessa livräntor. Till denna uppfattning anslöt sig riksdagen.

Vad härefter beträffar beskattningen när *livränta byts ut mot engångsbelopp* gäller i fortsättningen följande. Om en sådan personskadelivränta som är skattepliktig enligt de nya reglerna i 32 § 1 mom. KL — dvs livränta som avser ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll — byts ut mot engångsbelopp, är detta belopp i princip skattepliktigt. De nya reglerna om skattelindring för engångsbelopp blir dock tillämpliga, vilket innebär att 40 % av beloppet — dock högst 15 basbelopp — får avräknas som skattefri del. Utbyts annan livränta som är skattepliktig enligt 32 § 1 mom. KL — t ex en köplivränta — är hela engångsbeloppet skattepliktigt. Om slutligen livränta som inte omfattas av 32 § 1 mom. KL — dvs i första hand livränta som avses i 32 § 2 mom. KL — byts ut mot engångsbelopp, är beloppet skattefritt.

2.3.3 Ackumulerad inkomst m m

Det har ansetts att reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst av praktiska skäl inte bör få tillämpas jämsides med de nya reglerna om skattelindring för engångsbelopp. Engångsbelopp, som avser framtida inkomstförlust och således omfattas av skattelindringen, skall därför enligt en uttrycklig bestämmelse inte längre behandlas som ackumulerad inkomst. Reglerna om särskild skatteberäkning skall däremot fortfarande kunna tillämpas på belopp som avser ersättning för inkomstförlust i förfluten tid, eftersom sådan ersättning inte omfattas av den nya formen av skattelindring.

Med hänsyn till kontinuiteten i beskattningen och även av kontrollskäl har införts en begränsning i rätten till allmänt avdrag för periodiskt utbetalat skadestånd. I fortsättningen får utbetalaren avdrag endast i den mån utbetalningen är skattepliktig för mottagaren, dvs utgör ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll.

I punkt 1 av ansvisningarna till 50 § KL har föreskrivits att livränta, som enligt de nya reglerna i 32 § 1 mom. KL är skattefri, skall inräknas i skattskyldigs inkomst vid bestämmande av extra avdrag vid existensminimum.

Den nya lagstiftningen har medfört viss utvidgning av bl a försäkringsanstaltarnas uppgiftsskyldighet enligt 37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623), TL.

2.3.4 Ikraftträdande

De nya bestämmelserna om skattelindring för engångsbelopp och skattefrihet för vissa personskadelivräntor skall i princip tillämpas redan vid 1977 års taxering. Det nya systemet för livräntebesiktning förutsätter att man kan fastställa hur stor del av en livränta som hänför sig till förlust av skattepliktig inkomst resp till ändamål som medför skattefrihet. När det gäller livräntor som fastställts före den 1 januari 1976 har det av utredningstekniska skäl ansetts nödvändigt att göra uppdelningen enligt en särskild schablon. Samma schablon skall tillämpas på livräntor enligt YFL och anslutande författningar

även om livräntan fastställs efter den 1 januari 1976 men utgår på grund av skadefall som inträffat före den 1 juli 1977 (då LAF träder i kraft). Den valda schablonregeln innebär att hälften av den del av livräntan som inte överstiger basbeloppet för januari månad under beskattningsåret skall anses hänförlig till ändamål som medför skattefrihet. Om således basbeloppet uppgår till 10 000 kr och livräntan uppgår till detta eller högre belopp, kommer 5 000 kr av livräntan att bli skattefri. Har skattskyldig uppburit två eller flera äldre livräntor under samma beskattningsår skall det skattefria beloppet beräknas med utgångspunkt i livräntornas totalbelopp. Det skattefria beloppet hänförs därefter till de olika livräntorna i förhållande till deras storlek. Om en äldre livränta byts ut mot engångsbelopp skall motsvarande schablon tillämpas när det gäller att avgöra hur stor del av engångsbeloppet som avser förlust av skattepliktig inkomst resp ideell skada, vårdkostnader o d.

Till det sagda måste göras ett viktigt tillägg. Schablonregeln är inte tillämplig på efterlevandelivräntor, dvs livräntor som avser ersättning för förlorat underhåll. Det har förutsatts att dessa livräntor inte till någon del avser ersättning för ideell skada, vårdkostnader eller andra ändamål som berättigar till skattefrihet. Efterlevandelivräntor skall alltså beskattas i sin helhet och någon uppdelning på skattefri och skattepliktig del blir inte aktuell. Något utrymme för tillämpning av schablonregeln bör då inte heller finnas.

Även bestämmelserna att skattefri livränta skall beaktas vid beräkning av extra avdrag vid existensminimum samt att engångsbelopp, som utgår till följd av personskada och avser framtida förlust av skattepliktig inkomst, inte skall anses som ackumulerad inkomst tillämpas första gången vid 1977 års taxering.

Däremot skall bestämmelsen i 19 § KL om skatteplikt för direktutbetalade engångsbelopp, som utgår på grund av skadeståndsförsäkring och avser ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur, inte tillämpas förrän vid 1978 års taxering. Detsamma gäller begränsningen i avdragsrätten för periodiskt utgivet skadestånd. Denna begränsning gäller dessutom endast i fråga om skadestånd som har fastställts efter utgången av år 1976.

De nya bestämmelserna i TL skall tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgift som lämnas till ledning för 1978 års taxering.

III Beskattning av avgångsersättningar till vissa tjänstemän

3.1 Bakgrund

År 1967 infördes partiell skattefrihet för vissa avgångsbidrag som utgår till arbetstagare på grund av kollektiv avgångsbidragsförsäkring, AGB. Sådant bidrag kan utgå med två olika delbelopp, s k A-belopp och B-belopp. Enligt 32 § 1 mom. tredje stycket KL och punkt 11 av anvisningarna till samma paragraf är A-beloppet skattepliktigt i sin helhet medan B-beloppet beskattas endast till den del det överstiger ett belopp motsvarande två gånger basbeloppet för januari månad under taxeringsåret.

TCO har i framställningar till dåvarande finansdepartementet hemställt om

motsvarande partiella skattefrihet för avgångsersättning, AGE, som utgår inom Privattjänstemannakartellens (PTK:s) organisationsområde. Regler om AGE har intagits i trygghetsavtal mellan PTK och olika arbetsgivarorganisationer. Ersättningen bestäms av ett partsgemensamt organ, s k trygghetsråd, och utgår med två delbelopp, rat 1 i samband med friställning och rat 2 efter sex månaders arbetslöshet.

3.2 De nya reglerna

I prop 1976/77:52 konstaterade föredraganden att syftet med AGE-systemet är detsamma som för AGB, nämligen att överbrygga de ekonomiska svårigheter som uppstår för en arbetstagare som utan egen förskyllan avskedas till följd av driftsinskränkning eller nedläggning av företag. Ömmande omständigheter måste generellt antas föreligga i fråga om tjänstemän som varit arbetslösa under så lång tid att de får AGE i form av den s k rat 2. Detta motiverade enligt föredraganden viss skattelindring för detta belopp.

De nya reglerna innebär att hela rat 1 är skattepliktig medan rat 2 beskattas endast till den del den överstiger ett belopp motsvarande två gånger basbeloppet för januari månad under taxeringsåret.

3.3 Ikraftträdande

De nya reglerna skall tillämpas redan på ersättning som utbetalats efter utgången av år 1975, dvs första gången vid 1977 års taxering. Eftersom basbeloppet för januari 1977 uppgick till 10 700 kr, skall från rat 2 som utbetalats under år 1976 avräknas ($2 \times 10\,700 =$) 21 400 kr som skattefri del.